

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Д. Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ СИСТЕМИ“

ЗА СПЕЦ: „Банкиране и застраховане“;

ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 8

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ, т.ч.:		
ЛЕКЦИИ	30	2
УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Светлана Герчева)

2.
(доц. д-р Христина Благоева)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (доц. д-р Стоян Киров)

I. АНОТАЦИЯ

„Здравноосигурителни системи” разширява и надгражда придобитите познания по останалите осигурителни дисциплини, като фокусът на преподаване са финансово-икономическите отношения в рамките на задължителното здравно осигуряване. Дисциплината „Здравноосигурителни системи” цели да изгради **знания** относно:

- икономическия характер на благата и проблематичното функциониране на пазарите в здравеопазването;
- моделите за финансово управление на здравните системи;
- финансирането и бюджетирането на здравното осигуряване у нас;
- дейността на НЗОК като единствена институция, която предлага задължително здравно осигуряване;
- пакета от медицински дейности, услуги, изделия и стоки на НЗОК, както и кръга на неговите бенефициенти;
- системите за заплащане и финансово стимулиране на изпълнителите на медицинска помощ;
- контрол върху (одобряване/отхвърляне) отчетността на различните изпълнители на медицинска помощ при разплащанията им с Касата;
- възможностите за съдържане ръста на здравните разходи;

Придобитите знания студентите ще могат да **приложат** при ангажиране на работа като икономисти-финансисти в НЗОК/РЗОК, МЦ, ДКЦ, ЛЗБП, МДД, консултанти на ОПЛ, лекари-специалисти, дентални medici по повод финансовите им взаимоотношения с Касата. От гледна точка **направления на прилагане** получените знания могат да се реализират, както следва:

- да анализират основните процеси и закономерности в задължителното здравно осигуряване;
- да комуникират аргументирано с изпълнителите на медицинска помощ по повод на реимбурсиране на разходи, вследствие предоставяне на медицинска помощ и лекарствени средства
- да контролират паричните взаимоотношения (вкл. и личните) по повод задължителното здравно осигуряване;
- да познават и отстояват правата (в т.ч. и личните) на задължително здравноосигурените лица;
- да прогнозират как ще се отрази на здравните разходи (вкл. и личните) дадена система на заплащане на изпълнителите на медицинска помощ;
- да познават последиците от загубване на здравноосигурителни права, както и процедурите по възстановяването им, вкл. и след дълго отсъствие от страната;
- да анализират възможностите на доброволното здравно осигуряване, като избират частен здравноосигурителен план със своевременна и качествена медицинска помощ.

С обучението по дисциплината „Здравноосигурителни системи“ студентите придобиват следните по-важни компетентности:

• **Предприемаческа** – да организират във финансово-икономически аспект дейността на частни и публични институции – ИМП, по повод на разчетите им с НЗОК/РЗОК, да събират, организират и анализират данни на здравноосигурени лица, прегледи, терапия, други интервенции, като ги систематизират и обработват в електронни таблици;

• **Цифрова** – търсене и намиране на информация във виртуалното пространство относно легитимни изпълнителите на медицинска помощ (сключили договори с Касата); проследяване и контрол на здравноосигурителния статус; достъп до и контрол на информацията, отразена в личното здравно досие; търсене и избор на адекватен план за допълнително здравно осигуряване.

не;

- Личностна – познаване и защита на правата (си) на задължително здравноосигурени лица; да осъществяват аргументирана комуникация по повод претенции на ИМП за възстановяване на направени разходи

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1.	ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО В ПАЗАРНАТА ИКОНОМИКА	4	4	
1.1.	Благата на здравеопазването – същност и систематизация			
1.2.	Основни характеристики и закономерности на пазара на медицинска помощ			
1.3.	Основни характеристики и закономерности на пазара на здравни осигуровки			
1.4.	Взаимовръзки и взаимодействия между двата пазара			
	Тема 2. ФИНАНСИРАНЕ НА ЗДРАВНИТЕ СИСТЕМИ	4	4	
2.1.	Концепция за здравна система			
2.2.	Източници и механизми за финансиране на здравната система			
2.3.	Типология и оценка на здравните системи според доминиращите източници на финансиране.			
2.4.	Критерии на Световната здравна организация (СЗО) за изпълнение (перформанс) на здравната система			
2.5.	Сравнителен анализ на здравните системи според източниците на финансиране и критериите за изпълнение на СЗО			
Тема 3.	ЕВОЛЮЦИЯ НА ЗДРАВНАТА СИСТЕМА У НАС	1	2	
3.1.	Етапи в развитието на българската здравна система			
3.2.	Пътят от „Семашко“ до здравноосигурителен модел здравна система			
3.3.	Принципи на задължителното здравно осигуряване			
3.4.	Вторият „стълб“ на доброволно (частно) здравно осигуряване			
Тема 4.	Нормативно-институционална рамка на задължителното здравно осигуряване	2	2	
4.1.	Законът за здравното осигуряване – легитимация на задължителното здравно осигуряване у нас			
4.2.	НЗОК – обществена институция в защита правата на осигурените лица у нас. Устройство, основни функции и дейности на Касата. Монополът на НЗОК			
4.3.	Съсловни организации на изпълнителите на медицинска помощ (ИМП) – БЛС, БЗС, АББ, НАЧБ, БГФА			
	Национален рамков договор – „продукт“ на съгласието между НЗОК и организациите на ИМП			
Тема 5.	ФИНАНСОВО УСТРОЙСТВО НА НЗОК	4	4	
5.1.	Автономният бюджет на НЗОК – финансова гаранция на здравния пакет на институцията			
5.2.	Структура на приходната част на бюджета на НЗОК			
5.3.	Структура на разходната част на бюджета на НЗОК			
5.4.	Парични взаимоотношения с бюджета на министерството на здравеопазването и държавния бюджет			
5.5.	Контрол на изпълнението на бюджета на Касата			
5.6.	Основни тенденции в динамиката на бюджетните приходи и			

	разходи на НЗОК			
Тема 6.	БЕНЕФИЦИЕНТИ НА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИЯ ПАКЕТ НА НЗОК	2	2	
6.1.	Категории бенефициенти на пакета на НЗОК. Основни права и задължения на здравноосигурените лица			
6.2.	Определяне и внасяне на задължителните здравни осигуровки			
6.3.	Загубване и възстановяване на здравноосигурителни права			
6.4.	Динамика и структура на здравно неосигурените лица у нас			
Тема 7.	СИСТЕМИ НА ЗАПЛАЩАНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛИТЕ НА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ	4	4	
7.1.	Заплащане на медицинската дейност в първичната помощ – видове, специфика, сравнителен анализ по зададени критерии			
7.2.	Заплащане на медицинската дейност в специализираната помощ – видове, специфика, сравнителен анализ			
7.3.	Заплащане на болничната помощ – видове, специфики, сравнителен анализ. Иновации в заплащането			
7.4.	Заплащане (съфинансиране) на лекарствени средства, медицински изделия и диетични продукти за домашно и болнично лечение			
Тема 8.	ПУБЛИЧНИ РАЗХОДИ ЗА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ	3	3	
8.1.	Основни субекти, направления и тенденции на публичните разходи за здравеопазване (ПЗР)			
8.2.	Сравнителен анализ на публичните здравни разходи в други страни.			
8.3.	Възможности за съдържане ръста на публичните здравни разходи			
8.4.	Публичните здравни разходи и устойчивостта на здравната система у нас			
8.5.	Дисбаланси в ПЗР у нас – причини, последици, изводи			
Тема 9.	ДОБРОВОЛНИЯТ (ЧАСТНИЯТ) СЪЛЪБ НА ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ В БЪЛГАРИЯ	3	2	
9.1.	Частните разходи за здравеопазване в България – субекти, направления на разходване, тенденции			
9.4.	Трансформация на ДДЗО в дружества за доброволно здравно застраховане: анализ на средата за развитие, информираност на осигурените лица за възможностите му			
9.3.	Характеристика на здравните пакети в доброволното здравно застраховане – дублиране на дейности или по-високо качество на медицинско обслужване			
9.4.	Пазарът на доброволно здравно осигуряване у нас			
Тема 10.	ДАНЪЧЕН РЕЖИМ НА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ В ЗДРАВНАТА СИСТЕМА У НАС	3	3	
10.1.	Облагане на паричните потоци на „входа“ на здравната система			
10.2.	Облагане на паричните потоци, циркулиращи в рамките на здравната система			
10.3.	Облагане на паричните потоци на „изхода“ на здравната система			
10.4.	Режим на данъчно облагане на здравните парични потоци в други страни – сравнителен анализ			
	Общо:	30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Междинен тест	2	30
1.2.	Изготвяне и презентирание на научен доклад по предварително зададена тема	1	15
1.3.			
Общо за семестриалното оценяване:			45
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит		45
	Общо за сесийното оценяване:		45
	Общо за всички форми на контрол:		90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Веков, Т., Салчев, П., Джамбазов, Сл., Велчовски, Е. Икономика на здравеопазването. Под редакцията на проф. Тони Веков. София: Български кардиологичен институт, 2022
2. Герчева, Св. Противоречивата здравна реформа в България: финансовата устойчивост на здравното осигуряване двадесет години след началото. В: Икономическа наука, образование и реална икономика: развитие и взаимодействия в дигиталната епоха (сборник с доклади от юбилейна международна научна конференция), том 4. Варна: Наука и икономика, издателство на Икономически университет – Варна, 2020, с. 59-71
3. Делчева, Е. Управление на здравното осигуряване. София: УИ „Стопанство“, 2006
4. Димитров, Гр. Организация и финансиране на здравеопазването, София: Изд. „Св. Григорий Богослов“, 2014
5. Керенчева, Цв. Актуални проблеми на финансирането и контрола на здравеопазването в България. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в професионално направление 3.8. Икономика по научна специалност „Финанси и банково дело“. Пловдив, 2022

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Герчева, Св. Проблеми при подходното облагане на паричните потоци в здравното осигуряване. Известия. Списание на ИУ, бр.3/2008, с.77-86.
2. Делчева, Е., Гладилов, Ст. Икономика на здравеопазването, Варна: Princeps, 2003
3. Димитров, Гр. Тезата „демонополизация на НЗОК“. Сп. Здравна политика и мениджмънт, 2017, том 18, 4
4. Димитров, Гр. Икономически и организационни проблеми на здравната система; анализ на състоянието през последните десет години (2008- 2017) Сп. Здравна политика и мениджмънт.

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

2019, том 18, 1

5. Димова, А. Финансовите ресурси за здравеопазване: разходи или инвестиция? Варненски медицински форум, 11/2016, с.236-242.

5. Morrissey, M.A., Health Insurance, Second edition, Health Administration Press, 2014

6. Kuhlmann, E., Blamk, R. et al. The Palgrave International Handbook of Healthcare Policy and Governance, Palgrave/Macmillan, 2015.

7. Friedson, A. Economics of Healthcare. A Brief Introduction. Milen Institute, California, 2023

Април 2024 г.